

Nr 17

Av herr **Hedlund m. fl.**, om sänkning av pensionsåldern.

(Lika lydande med motion nr 13 i Första kammaren)

Ålderspension från folkpensioneringen och tilläggs pensioneringen utgår fr. o. m. den månad varunder den försäkrade fyller 67 år. Denna pensionsålder har gällt sedan 1914.

Efter framställning från den försäkrade kan ålderspension uttagas före 67 års ålder, dock tidigast fr. o. m. den månad den försäkrade uppnår 63 års ålder. Uttages ålderspensionen i förtid minskas pensionen med 0,6 % för varje månad, som, då pensionen börjar uttagas, återstår till den månad, då den försäkrade fyller 67 år. En samordning är föreskriven mellan uttag av folkpension och tilläggs pension. Förtida uttag måste enligt uttrycklig föreskrift avse båda pensionsandelarna.

Sålunda kan folkpensionärer i allmänhet inte erhålla full folkpension före 67 års ålder utan att pensionen reduceras. Däremot erhåller vissa grupper — framför allt bland statsanställda och andra tjänstemän — pension vid lägre ålder. En vanlig pensionsålder bland dessa är 65 år medan andra pensioneras vid en ännu lägre ålder.

De som har fysiskt särskilt ansträngande sysselsättning torde i övervägande antalet fall tillhöra dem som pensioneras först vid 67 års ålder. Inte utan en väsentlig reduktion av sin pension kan dessa pensioneras tidigare. Antalet ansökningar om förtidspension och om förtida uttag av folkpension är särskilt stort bland dem som har de fysiskt hårdaste sysselsättningarna. Beträffande förtida uttag har en avsevärd årlig ökning ägt rum.

Från rättvisesynpunkt går det inte att motivera den nuvarande olikheten i fråga om pensionsåldern olika yrkesgrupper emellan. De som har de fysiskt mest ansträngande sysselsättningarna och den längsta arbetstiden har den högsta pensionsåldern. Antalet låginkomsttagare är också relativt större bland dem som pensioneras vid 67 års ålder än bland dem som pensioneras tidigare. En sänkning av pensionsåldern till 65 år tillhör därför de angelägnaste rättvisefrågorna.

1968 års höstriksdag hemställde efter enhälliga beslut i skrivelse till Kungl. Maj:t om utredning av frågan om pension till arbetstagare under jord i gruva före 67 års ålder. För vår del finner vi det angeläget att grupper med särskilt hårt arbete kan pensioneras före den allmänna pensionsåldern även när denna sänkes till 65 år.

Mot en allmän sänkning av pensionsåldern till 65 år har tidigare ställts angelägenheten av andra förbättringar för folkpensionärerna. Standardförbättringar för folkpensionärerna för tiden efter 1968 är en förstahandsfråga. Det är därför angeläget att en betydande del av de ökade resurserna anslås till förbättringar av pensionerna. Det finns emellertid ingen anledning att uppställa dessa angelägna reformer som hinder för att skapa rättvisa i fråga om pensionsåldern. Höjningarna av pensionsnivån kommer i första hand, men det är synnerligen angeläget att fördela samhällets övriga resurser så att en sänkning av pensionsåldern kan komma till stånd.

Möjlighet måste finnas för dem som så önskar att även efter 65 års ålder kvarstå i sitt förvärvsarbete. Om detta skall medföra ett uppskjutet pensionsuttag bör någon form av kompensation för detta medges. Från den anordning som nu ger statstjänstemän möjlighet att uppskjuta sin pensionering bör någon ledning för konstruktionen kunna hämtas.

Genom en sänkning av pensionsåldern, med möjlighet för dem som önskar att stanna kvar ytterligare tid i aktivt arbete, skulle man kunna uppnå den flexibilitet i pensionsåldern som är eftersträvansvärd. Av medicinska undersökningar har framgått att en flexibel tillämpning av pensionsåldern är önskvärd, d. v. s. en individuellt avpassad avgångsålder utifrån bedömning av individens hälsotillstånd.

Frågan om en sänkning av pensionsåldern bör utredas av en parlamentarisk kommitté.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om sänkning av pensionsåldern till 65 år för dem som nu är berättigade till full ålderspension först vid 67 års ålder, i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 14 januari 1969

Gunnar Hedlund (cp)

Lars Eliasson (cp)

Nils G. Hansson (cp)

i Sundborn

i Skegrie

Sven Vigelsbo (cp)

John Eriksson (cp)

S. G. W. Wahlund (cp)

i Bäckmora

Johannes Antonsson (cp)

Gunnar Larsson (cp)

Thorbjörn Fälldin (cp)

i Luttra